

De ziekte van Alzheimer

De ziekte van Alzheimer is de meest voorkomende vorm van dementie, zo'n 60-70% van alle dementie patiënten heeft de ziekte van Alzheimer. De hersenen van deze patiënten vertonen karakteristieke eiwitophopingen, en er is een verschrompeling van de buitenste laag van de hersenschors te zien. De oorzaak is nog onbekend.

De ziekte van Alzheimer begint meestal tussen de 70 en 80 jaar, maar kan al op veel jongere leeftijd beginnen. Bij jonge patiënten is het verloop in het algemeen sneller. De ziekteverschijnselen zijn niet voor iedere patiënt hetzelfde: de aard, de ernst en het tempo van het dementeringsproces verschillen per persoon. Een kenmerk van de ziekte van Alzheimer is dat de verschijnselen zich heel geleidelijk ontwikkelen. Vaak zo geleidelijk dat het begin niet wordt opgemerkt.

Erfelijkheid speelt soms een rol, vooral in gevallen waarin de ziekte zich op jongere leeftijd voordoet bij eerstegraads verwanten. Overigens is ook dan de kans voor familieleden om de ziekte niet te krijgen nog steeds groter dan de kans wél te worden getroffen.

Mogelijke verschijnselen

In het algemeen kost alles waar iemand met Alzheimer het hoofd bij moet houden wat meer inspanning: televisie kijken of een gesprek volgen, plannen maken, dingen op een rijtje zetten, problemen oplossen en beslissingen nemen. Er ontstaan al vroeg problemen met het kortetermijngeheugen. Het leren van nieuwe informatie, het onthouden van wat net gezien of gehoord is, wordt moeilijker. Later komen er ook stoornissen in het langdurend geheugen, waardoor ook de kennis die al in het geheugen was opgenomen verdwijnt. Er kunnen karakterveranderingen en veranderingen in het gedrag optreden. Soms geleidelijk en weinig opvallend: iemand is steeds meer met zichzelf bezig; het sociale gedrag neemt af. Soms opvallender: bijvoorbeeld als apathie, achterdocht of agressie optreedt bij mensen die eerder dit gedrag niet of veel minder vaak vertoonden. Er ontstaan oriëntatiestoornissen in tijd; niet goed meer weten welke dag, maand of jaar het is, het verlies van het tijdsgevoel over de dag. Ook oriëntatiestoornissen in plaats; niet meer beseffen waar men is, wie de mensen om zich heen zijn, niet meer weten wie hij/zij zelf is.

Andere stoornissen die zich kunnen voordoen zijn problemen met:

- het gebruik van de taal
- het herkennen van voorwerpen en geluiden
- het beoordelen van situaties, waardoor de patiënt niet meer goed beseft wat wel of niet gepast is
- snelle stemmingswisselingen
- het in de hand houden van emoties
- verstoring van het dag – nacht ritme.

Behandeling

Er zijn in Nederland drie specifieke middelen voor de ziekte van Alzheimer beschikbaar. Ze werken op een prikkel overdragende stof in de hersenen.

De middelen vertragen de achteruitgang bij een klein deel van de patiënten waardoor ze tijdelijk iets beter functioneren.